
Ochrana hnízd čejky chocholaté v Kraji Vysočina

Petra Hulvová, Marek Kyselica, Dana Kodetová & Vojtěch Kodet

Pobočka České společnosti ornitologické na Vysočině

Hybrálecká 13, 586 01 Jihlava, IČO 75107988

www.prirodavysociny.cz

Ochrana hnízd čejky chocholaté v Kraji Vysočina

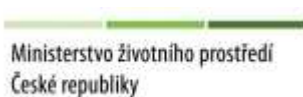
Mgr. Petra Hulvová, Marek Kyselica, Ing. Dana Kodetová & Ing. Vojtěch Kodet, Ph.D.

2023

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Metodika.....	6
3. Výsledky.....	7
4. Zhodnocení přínosu projektu	40
5. Poděkování.....	41

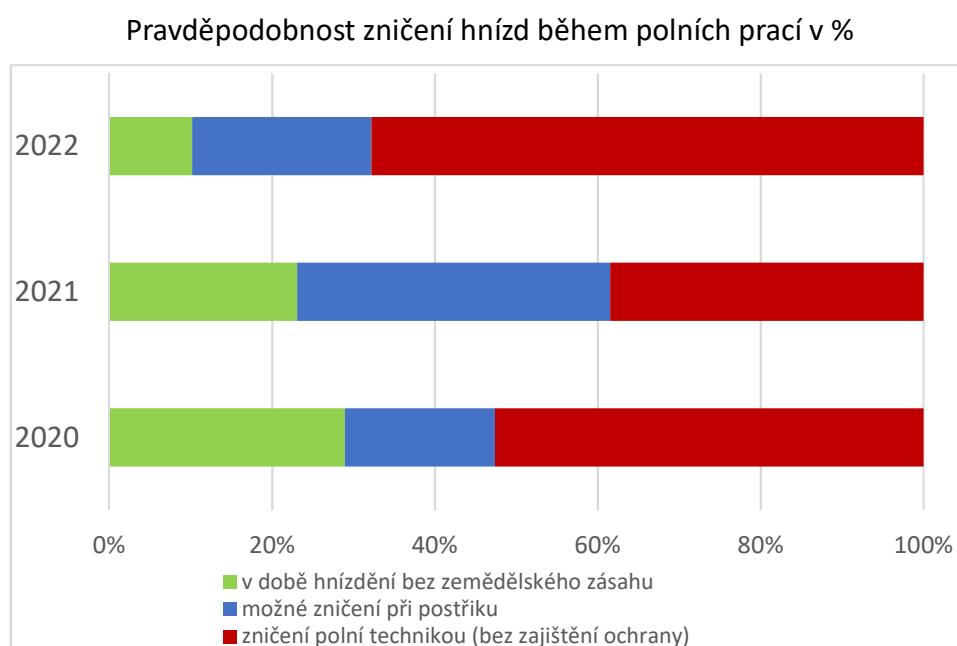
Tento projekt (č. 152329) byl v roce 2023 finančně podpořen programem Ochrana biodiverzity, což je národní program Českého svazu ochránců přírody financovaný Ministerstvem životního prostředí ČR a státním podnikem Lesy České republiky. Děkujeme.

1. Úvod

Čejka chocholátá (*Vanellus vanellus*) patří mezi nejrychleji ubývající ptáky v České republice. Od roku 1980 došlo k poklesu početnosti o téměř 90 %. Z některých oblastí čejky vymizely, ubývají i na tradičních hnízdištích. Jako hlavní faktor úbytku v současné době se jeví intenzivní velkoplošné zemědělství. Pro podporu čejek na hnízdištích je důležitá především komunikace s konkrétními zemědělci, kteří hospodaří na pozemcích, kde čejky hnízdí. Nutnost ochrany hnízd před zničením zemědělskou technikou znázorňují i následující grafy vytvořené na základě dat získaných z ochrany hnízd čejek na Vysočině v uplynulých třech letech.

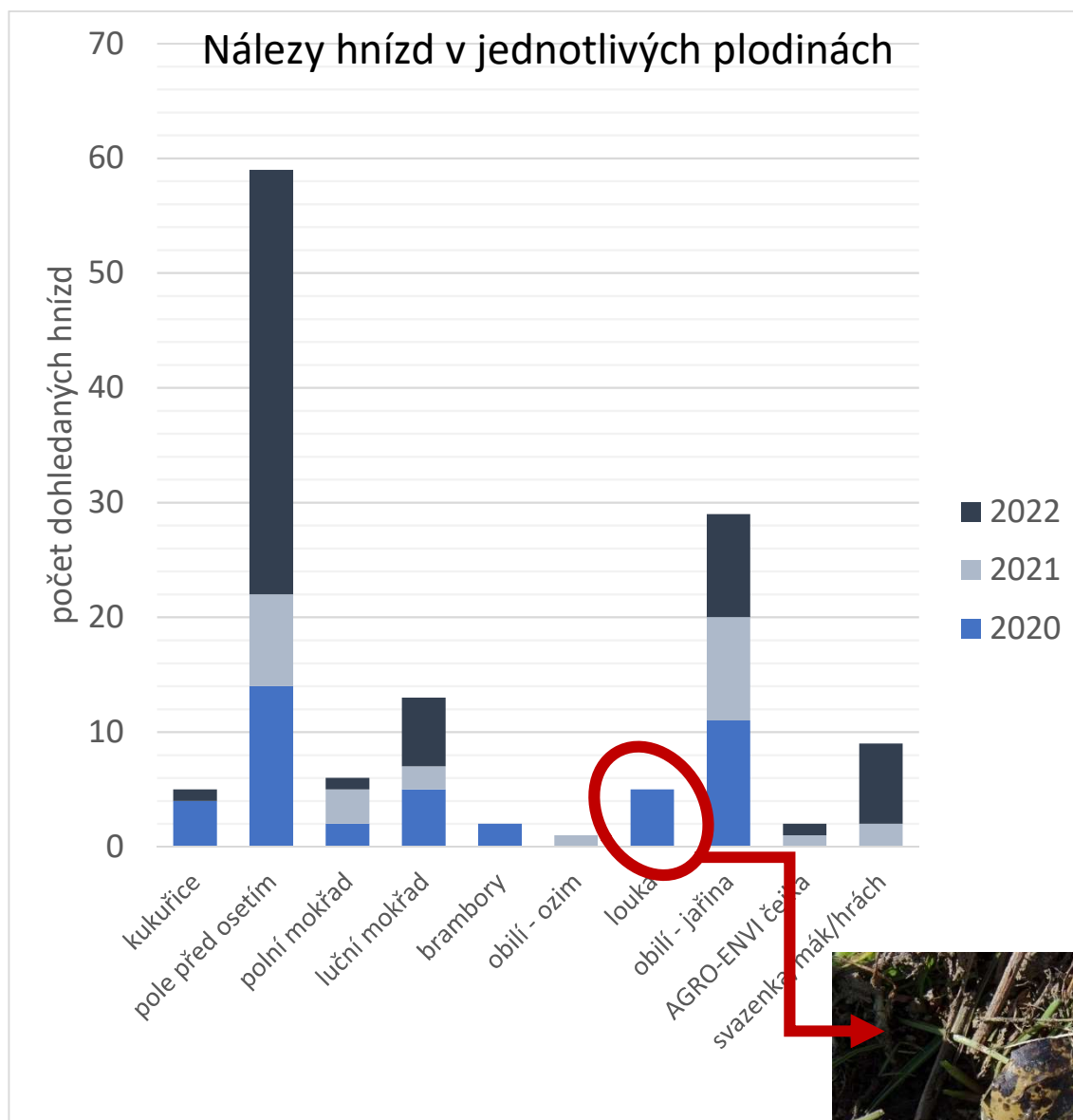
Obr. 1: Nutnost ochrany hnízd čejky chocholáté na orné půdě a trvalých travních porostech (TTP) podle výsledků z Vysočiny v letech 2020, 2021 a 2022.

Pro čejky jsou nezbytná vlhčí místa jako okraje rybníků, mokré louky a pastviny, drobné mokřady, prameniště a mokré deprese v polích, kde čejky s oblibou hledají potravu i hnízdí.

Čejky začínají hnízdit velmi brzy, takže jejich hnízda jsou ohrožována všemi jarními pracemi na polích (příprava půdy k setí, setí jařin apod.) i na loukách (vláčení či válcování). Při senosečích, setí kukuřice nebo pozdější přípravě půdy v místech jarních mokřadů se obětí stávají i nevzletná mláďata. Bez dohledání a označení konkrétních hnízd je v současné době pro čejku jen málo možností, jak úspěšně mláďata odchovat.

Obr. 2: Výskyt hnízd na Vysočině v jednotlivých plodinách v letech 2020-2022.

Obr. 3: Na loukách čejky v současnosti hnízdí minimálně. Důvodem je pravděpodobně plošné bránování (vláčení) luk během hnízdní sezóny. Na obrázku je zničené hnízdo během vláčení.

Obr. 4: Příprava půdy v místě hnízdiště čejek.

Obr. 5: Louka po úpravě bránami – původně hnízdiště čejek.

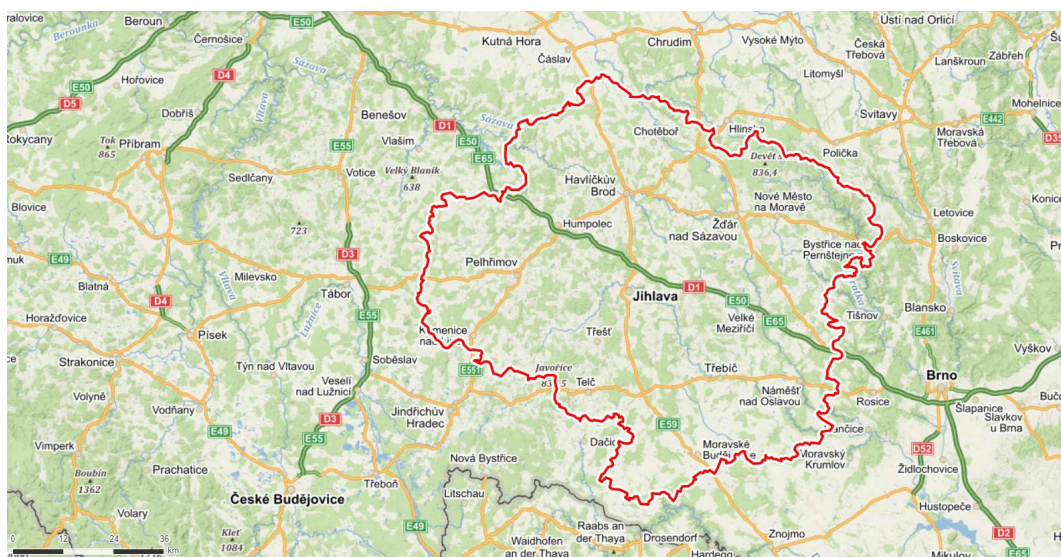

2. Metodika

2.1. Lokalizace projektu

Projekt byl realizovaný na území Kraje Vysočina, přičemž větší pozornost byla věnována jeho centrálním částem především na Havlíčkobrodsku, Jihlavsku a Žďársku. Čejky hnízdí téměř výhradně na zemědělsky využívané půdě. Její charakter je tedy z hlediska výskytu čejek zásadní. Vysočina je tradičně zemědělskou oblastí. Největší část zemědělské půdy tvoří orná půda (77 %), na louky a pastviny připadá necelých 20 % (dominuje pastva skotu). Přes polovinu osevních ploch zaujímají obiloviny, především pšenice a ječmen. Dlouhou tradici má na Vysočině pěstování brambor. Asi třetinu osevních ploch kraje zaujímají pícniny – jetel, vojtěška a krmná kukuřice. Osevní plochy obilovin a brambor se mírně snižují, naopak rostou osevní plochy řepky a máku.

Obr. 6: Mapa s vyznačením oblasti realizace projektu – Kraj Vysočina.

2.2. Metodika prováděných prací

Terénní práce byly realizovány od poloviny března do konce června kontrolou známých a hledáním nových hnízdišť čejky chocholaté. Na lokalitách byla dohledávána konkrétní hnízda pomocí stativového dalekohledu se zaměřením na čejky sedící na hnízdě. Pomocí navigátora s dalekohledem druhá osoba místo sedící čejky zkontrolovala. Další metodou bylo přímé podrobné procházení pole. Nalezená hnízda byla následně označena dvěma dvoumetrovými kůly cca 5 m před a 5 m za hnízdem ve směru brázdy. U hnízd byla pořizena fotodokumentace a zaznamenány GPS souřadnice. Umístění hnízd bylo oznámeno místně hospodařícímu zemědělci. Na některých lokalitách jsme se se zemědělci domluvili, že nám dají zprávu 1-2 dny před přípravou pole, v těchto případech probíhalo i značení míst s čerstvě vyvedenými mláďaty. Ta se často zdržovala v polních mokřinách. Tato místa byla podobně jako hnízda označena dvěma kůly.

Na řadě lokalit proběhla domluva na plošné ochraně (bez nutnosti značit hnízda). Uživatel zemědělské půdy byl zpravidla dohledán ve veřejném registru půdy LPIS na stránkách <http://eagri.cz/public/app/lpisext/lpis/verejny2/plpis/>. V některých případech, kdy se hnízda nalézala v plodině nebo na místech, kde se nepředpokládal zásah zemědělských prací během hnízdění, nebylo nutné konkrétní místa hnízd dohledávat.

Obr. 7: Označené hnízdo čejky chocholaté na poli, 2. 5. 2023, Šmolovy, okres Havlíčkův Brod.

3. Výsledky

V rámci projektu bylo zadáno 276 záznamů výskytu čejky chocholaté na Vysočině. Celkem se podařilo dohledat a označit 18 hnízd s 67 vejci (hnízda na polích po zasetí již zpravidla nebyla dohledávána), značeny byly i lokality s vyvedenými mláďaty. V rámci projektu se podařilo dohledat 16 vyvedených hnízd s minimálně 49 mláďaty. U většiny hnízd byla realizována ochrana formou označení hnízda tyčemi, v případě výskytu mláďat před započítáním zemědělských prací byla označena místa, v nichž se mláďata zdržovala. Se zemědělci proběhla domluva, aby byly na vyznačené ploše vynechány veškeré polní práce během jarní sezóny.

Vzhledem k množství lokalit a krátké době umožňující dohledat a ochránit hnízdo se i přes velké úsilí nepodařilo některá hnízda dohledat a zajistit jejich ochranu před přípravou půdy k osetí nebo bránováním luk. Na několika lokalitách byla pozorována vyvedená mláďata, ale vzhledem k časové náročnosti nebyla hnízdní úspěšnost všude zjišťována (vyvedené čejky se často pohybují již ve vyšších nepřehledných porostech nebo je dospělí ptáci převedou jinam).

Domluva se zemědělci nefungovala vždy na 100 %. Velké hnízdní lokality u Nového Veselí byly díky nepochopení našich požadavků ze strany zemědělce v letošním roce zničeny. Hnízda zde nebyla dohledávána s tím, že příprava pole proběhne později a zemědělec nám dá předem zprávu. Při kontrole lokality 13.5. však bylo pole čerstvě (den předem) připraveno a část hnízd byla zničena.

Konkrétní údaje z jednotlivých návštěv byly průběžně zadávány do databáze AVIF České společnosti ornitologické (avif.birds.cz), ze které budou hromadně převedena do Nálezové databáze ochrany přírody Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (portal.nature.cz).

Tab. 1: Záznamy čejky chocholaté v rámci projektu v roce 2023.

Datum	Obec	Počet	Upřesnění	Autor
27.02.2023	Vysoká	32		V. Kodet, D. Kodetová
28.02.2023	Henčov	30		M. Kyselica
28.02.2023	Měšín	51		M. Kyselica
02.03.2023	Jeclov	185	Se špačky a kulíky zlatými hlavně na poli s ozimou obilovinou a některé na přilehlém poli s ozimou řepkou a na louce.	M. Kyselica
07.03.2023	Úsobí			V. Kodet, D. Kodetová
11.03.2023	Zhoř	5		M. Kyselica
12.03.2023	Hodice	11		M. Kyselica
12.03.2023	Hodice	18	Přelet V v 11:23 s hejnem špačků.	M. Kyselica
13.03.2023	Březí nad Oslavou	80	62 + 18	V. Kodet, D. Kodetová
13.03.2023	Nové Veselí	2	pole	V. Kodet, D. Kodetová
17.03.2023	Kostelec	2	tok	V. Kodet, D. Kodetová
17.03.2023	Věžnice	60		P. Hulvová
19.03.2023	Bohdalov	9	Pole u silnice pod Obecním rybníkem SZ od rybníka Záhumenní.	M. Kyselica
19.03.2023	Rudolec	2	V jednu chvíli vyplašeny lidmi s na volno pobíhajícím psem z místa, kde občas tokají, viz https://birds.cz/avif/obsdetail.php?obs_id=11806579 .	M. Kyselica
19.03.2023	Rudolec	2	1 z čejek toká, hlavně nad zvláčeným polem.	M. Kyselica
22.03.2023	Skřivánek	1	tok	V. Kodet, D. Kodetová
23.03.2023	Štoky	6		V. Kodet, D. Kodetová
24.03.2023	Bohdalov	2	tok	V. Kodet, D. Kodetová
24.03.2023	Jamné	1		V. Kodet, D. Kodetová
24.03.2023	Lipina			V. Kodet, D. Kodetová
25.03.2023	Hruškové Dvory	2		M. Kyselica
25.03.2023	Puklice	2		M. Kyselica
25.03.2023	Puklice	5	Minimálně 2 čejky tokají jak nad zoraným, tak nad zasetým polem.	M. Kyselica
01.04.2023	Jamné			M. Kyselica
01.04.2023	Jamné	1		M. Kyselica
01.04.2023	Jamné	7	Minimálně 2 čejky tokají, nejvíc se čejky zdržují právě na zvláčeném poli v místě bodu, ale často také přeletují na okolní rozlehlá pole (s různými plodinami - ozim, řepka, oseté pole, zvláčené pole) hlavně směrem k Jamnému.	M. Kyselica
02.04.2023	Arnolec	1		M. Kyselica
02.04.2023	Arnolec	1		M. Kyselica
02.04.2023	Arnolec	2	Zatravněné pole u pastviny.	M. Kyselica
02.04.2023	Jersín	8	3 čejky tokají nad zvláčenými poli JZ a S-SV od louky s neobhospodařovanou plochou porostlou rákosinou a několika stromy v místě bodu, další čejky se drží různě na polích v okolí této louky a také na louce JZ od louky v místě bodu.	M. Kyselica
04.04.2023	Jiříkov	3		V. Kodet, D. Kodetová
05.04.2023	Skřivánek	1	tok	V. Kodet, D. Kodetová
06.04.2023	Bohdalov	1		V. Kodet, D. Kodetová
06.04.2023	Henčov	1		M. Kyselica

06.04.2023	Hruškové Dvory	1		M. Kyselica
06.04.2023	Lipina	1		V. Kodet, D. Kodetová
06.04.2023	Nová Ves u Nového Města na Moravě	2	tok, pole	V. Kodet, D. Kodetová
06.04.2023	Rybné	2	1 z čejek skoro po celou dobu pozorování toká.	M. Kyselica
07.04.2023	Hosov	7	Několik čejek toká, v jednu chvíli vyhání přeletujícího krkavce a pochopa.	M. Kyselica
09.04.2023	Polná	3	2 čejky tokají, v jednu chvíli 1 z čejek hloubí hnízdní kotlinku.	M. Kyselica
09.04.2023	Rudolec			M. Kyselica
09.04.2023	Rudolec	1	Čejka se zdržuje hlavně na zvláčeném poli, několikrát toká a v jednu chvíli intenzivně odhání z místa vránu.	M. Kyselica
15.04.2023	Pístov	2	Na lokalitě 1 pár čejek, pozorováno páření.	M. Kyselica
16.04.2023	Dobronín	6		P. Hulvová
16.04.2023	Nové Dvory	2	zorané pole, sedící čejka nedohledána	P. Hulvová
16.04.2023	Nové Dvory	4	zorané pole před osetím	P. Hulvová
16.04.2023	Nové Dvory	6		P. Hulvová
16.04.2023	Věžnička	2	pole - oraniště, hnízdo nedohledáno	P. Hulvová
17.04.2023	Kvasetice	1		P. Hulvová
19.04.2023	Olešná	1	okolní pole, zahání pochopa	V. Kodet, D. Kodetová
19.04.2023	Olešná	2	tok	V. Kodet, D. Kodetová
19.04.2023	Slavnič	4		P. Hulvová
20.04.2023	Karlov	3	tok	V. Kodet, D. Kodetová
20.04.2023	Kostelec	1		V. Kodet, D. Kodetová
20.04.2023	Oudoleň	1		V. Kodet, D. Kodetová
20.04.2023	Radostín	2	tok	V. Kodet, D. Kodetová
21.04.2023	Dobrá Voda	1	polní mokřina pod hrází	V. Kodet, D. Kodetová
21.04.2023	Dobronín	1	sbírá potravu u trochu podmáčené ploše v oraništi.	M. Kyselica
21.04.2023	Heroltice	1	Drží se u podmáčených ploch v poli (cca v okolí místa bodu) a občas toká.	M. Kyselica
21.04.2023	Hosov			M. Kyselica
21.04.2023	Hruškové Dvory	1		M. Kyselica
21.04.2023	Nové Veselí	12		P. Hulvová
21.04.2023	Nové Veselí	4	Hn. se 4 vej., pole před osetím	P. Hulvová
21.04.2023	Nové Veselí	6	zorané pole před osetím	P. Hulvová
21.04.2023	Polná	3		M. Kyselica
21.04.2023	Rybné	3	2 tokající čejky + 1 ad.	M. Kyselica
21.04.2023	Újezd	4		P. Hulvová
21.04.2023	Zadní Vydří	1		V. Kodet, D. Kodetová
22.04.2023	Arnolec	4	1 čejka toká, 3 se drží v okolí mokřin v zvláčeném poli a na přilehlé místy podmáčené louce.	M. Kyselica
22.04.2023	Dobrohostov	1		P. Hulvová
22.04.2023	Jamné	5	Z toho 2 tokající nad asi už osetým polem v místě bodu, další (ale i tyto tokající) čejky se drží různě i na okolních polích (většina s plodinou) blíž k Jamnému. V jednu chvíli několik čejek vyhání pochopa.	M. Kyselica

22.04.2023	Jersín	9	Několik čejek toká, v jednu chvíli vyhání pochopa. Čejky se drží hlavně na 3 polích v okolí stoky v místě bodu (oraniště, zvláčené pole, oseté pole) + další 4 ex. na poli a louce nad silnicí, odkud občas přeletují i sem.	M. Kyselica
22.04.2023	Kostelec	1		V. Kodet, D. Kodetová
22.04.2023	Rudolec	1	Na lokalitě po celou dobu nepřítomna, přilétá až okolo 12:30 ze SV směru nad zvláčené pole S nad rybníkem a poté toká. Možné hnízdiště: https://birds.cz/avif/obsdetail.php?obs_id=11877854	M. Kyselica
22.04.2023	Spělov	1		V. Kodet, D. Kodetová
23.04.2023	Dobrohostov	2		P. Hulvová
23.04.2023	Dobronín	1		M. Kyselica
23.04.2023	Dobronín	1		M. Kyselica
23.04.2023	Dobronín	2	Nalezena a označena 2 hnízda se 4+2 vejci.	M. Kyselica
23.04.2023	Dobronín	2	Nalezena a označena 2 hnízda se 4+2 vejci.	M. Kyselica
23.04.2023	Dobronín	3		P. Hulvová
23.04.2023	Dobronín	4	Nalezena a označena 4 hnízda se 4+4+4+3 vejci.	M. Kyselica
23.04.2023	Dobronín	4	Hn. se 4 vej.	P. Hulvová
23.04.2023	Dobronín	4	Hn. se 3 vej.	P. Hulvová
23.04.2023	Dobronín	4	Nalezena a označena 4 hnízda se 4+4+4+3 vejci.	M. Kyselica
23.04.2023	Heroltice	3		M. Kyselica
23.04.2023	Hostákov	2	pole	V. Kodet, D. Kodetová
23.04.2023	Hostákov	4	pole	V. Kodet, D. Kodetová
23.04.2023	Krahulov	6	tok, pole	V. Kodet, D. Kodetová
23.04.2023	Ptáčov	1		V. Kodet, D. Kodetová
23.04.2023	Svařenov			V. Kodet, D. Kodetová
23.04.2023	Uhřínovice	1		V. Kodet, D. Kodetová
25.04.2023	Herálec	2	pozorování páření na poli před osetím.	P. Hulvová
25.04.2023	Zdislavice	10	pole s jařinou, dohledáno pět sedících čejek. Velká aktivita divokých prasat. Označeno pouze jedno hnízdo	P. Hulvová
25.04.2023	Zdislavice	10	5 párů, 1 dohledné hn. se 4 vej. – označeno	P. Hulvová
26.04.2023	Dobrohostov	2		P. Hulvová
26.04.2023	Jemnice	6		V. Kodet, D. Kodetová
26.04.2023	Kozlov	1		V. Kodet, D. Kodetová
26.04.2023	Kozlov	1		V. Kodet, D. Kodetová
26.04.2023	Kozlov	1		V. Kodet, D. Kodetová
26.04.2023	Křižanov	1	tok	V. Kodet, D. Kodetová
26.04.2023	Pikárec	2	tok	V. Kodet, D. Kodetová
26.04.2023	Zárubice	2		V. Kodet, D. Kodetová
27.04.2023	Kadolec			V. Kodet, D. Kodetová
27.04.2023	Křižanov	1		V. Kodet, D. Kodetová
27.04.2023	Michalovice	2	čerstvě oseté pole, čejky pravděpodobně ještě nenesedly.	P. Hulvová
27.04.2023	Netín	2	tok, pole	V. Kodet, D. Kodetová
27.04.2023	Uhřínovice			V. Kodet, D. Kodetová
28.04.2023	Horní Cerekev	1		M. Kyselica
28.04.2023	Petrovice	2		P. Hulvová
28.04.2023	Petrovice	3	v čerstvě osetém poli	P. Hulvová
28.04.2023	Spělov	3	2 čejky tokají, minimálně 1 stojí na poli.	M. Kyselica

29.04.2023	Nové Veselí		pole před zasetím, dohledáno druhé hnízdo se 4 vej. – označeno	P. Hulvová
29.04.2023	Nové Veselí	12		P. Hulvová
29.04.2023	Nové Veselí	4		P. Hulvová
29.04.2023	Pístov	2	1 ad. sedí na hnízdě v neoseté mokřině, druhý sbírá potravu u menší louže u silnice.	M. Kyselica
29.04.2023	Polná	3	V jednu chvíli se 1 pár pohybuje po poli společně a na několika místech hloubí hnízdní kotlinky + 1 ex.	M. Kyselica
29.04.2023	Škrdlovice		dohledáno a označeno 2. hnízdo se 4 vej.	P. Hulvová
29.04.2023	Škrdlovice	12	pole před osetím, dohledáno a označeno zatím 1 hn. se 4 vej.	P. Hulvová
29.04.2023	Újezd	4	hnízda zřejmě zničena při setí, momentálně staví na vedlejším poli, které je před zasetím.	P. Hulvová
30.04.2023	Arnolec	2	Nedávno zaseté pole.	M. Kyselica
30.04.2023	Arnolec	2	Nedávno zaseté pole.	M. Kyselica
30.04.2023	Dobrohostov	4	na zoraném nezasetém poli	P. Hulvová
30.04.2023	Jamné	2	Pár se drží na poli (ještě neosetá část pole V od louky), občas se drží společně a hloubí hnízdní kotlinky.	M. Kyselica
30.04.2023	Jersín	8	zorané a na části zvláčené pole, hnízda se zatím nepodařilo dohledat	P. Hulvová
30.04.2023	Jersín	8		M. Kyselica
30.04.2023	Jersín	8		M. Kyselica
30.04.2023	Pavlov			M. Kyselica
30.04.2023	Pavlov			M. Kyselica
30.04.2023	Pavlov	1	Zorané pole.	M. Kyselica
30.04.2023	Pavlov	1	Zorané pole.	M. Kyselica
30.04.2023	Pavlov	2	pole před osetím	P. Hulvová
30.04.2023	Pavlov	2	oseté pole – jařina	P. Hulvová
30.04.2023	Pavlov	3	v jařině	P. Hulvová
30.04.2023	Pavlov	3	Pole s jarní obilovinou a několika neosetými mokřinami.	M. Kyselica
30.04.2023	Pavlov	3		M. Kyselica
30.04.2023	Pavlov	3	Pole s jarní obilovinou a několika neosetými mokřinami.	M. Kyselica
30.04.2023	Pavlov	3		M. Kyselica
30.04.2023	Rybné	1	Zvláčené pole s několika mokřinami.	M. Kyselica
30.04.2023	Rybné	2	Zaseté pole.	M. Kyselica
30.04.2023	Věžnice	3	Minimálně 2 čejky tokají nad oraništěm cca v místě bodu, 1 ex. stojí na zasetém poli Z od oraniště.	M. Kyselica
30.04.2023	Znětíněk	3	pole před osetím	P. Hulvová
01.05.2023	Arnolec	1	Zaseté pole s menší přeoranou mokřinou.	M. Kyselica
01.05.2023	Jersín	10		M. Kyselica
01.05.2023	Věžnice	3		M. Kyselica
02.05.2023	Hosov	4	Drží se hlavně na zasetých polích.	M. Kyselica
02.05.2023	Hosov	5		V. Kodet, D. Kodetová
02.05.2023	Olešná	1	pole s mokřinou a louka, hnízdo nedohledáno. Na poli zrovna sází brambory.	P. Hulvová
02.05.2023	Olešná	5	na poli se zrovna sází brambory	P. Hulvová
02.05.2023	Pístov	1	1 ad. vodí a občas zahřívá 3 několikadenní pull. v mokřině ve sníženině pole.	M. Kyselica
02.05.2023	Pístov	3	Vodí 1 ad. https://birds.cz/avif/obsdetail.php?obs_id=11985897	M. Kyselica

02.05.2023	Plevnice			V. Kodet, D. Kodetová
02.05.2023	Radostín	4	4 mládčata ještě na hnízdě, hnízdo bylo již označeno.	P. Hulvová
02.05.2023	Šmolovy		Hn. se 4 vej. – označeno. Druhé hnízdo na lokalitě, jinak pozorována i vyvedená mládčata.	P. Hulvová
02.05.2023	Šmolovy		dohledáno a označeno hn. se 4 vej. v poli před osetím	P. Hulvová
02.05.2023	Šmolovy	6	pole s mokřinou před osetím.	P. Hulvová
02.05.2023	Šmolovy	9	pozice 1. hnízdo	P. Hulvová
04.05.2023	Dobrohostov	4	právě probíhá příprava pole. Opakované pokusy o dohledání hnízd byly neúspěšné	P. Hulvová
04.05.2023	Hosov	2	v poli čerstvě osetém ječmenem	P. Hulvová
04.05.2023	Hosov	3		P. Hulvová
04.05.2023	Petrovice	2	pozorována vyvedená mládčata.	P. Hulvová
05.05.2023	Nové Dvory	2		V. Kodet, D. Kodetová
05.05.2023	Nové Dvory	3		V. Kodet, D. Kodetová
05.05.2023	Větrný Jeníkov	1	Přilétá ze SV na zaseté pole navazující na podmáčenou louku.	M. Kyselica
06.05.2023	Arnolec	3	1 ad. sedí na hnízdě v přeorané mokřině + 2 ex.	M. Kyselica
06.05.2023	Jersín	10		M. Kyselica
06.05.2023	Skorkov	4	V jednu chvíli 1 ex. vyhání lovícího luňáka.	M. Kyselica
06.05.2023	Úhořilka	1		P. Hulvová
07.05.2023	Dobronín	4	1 ad. sedí na hnízdě + 3 ex.	M. Kyselica
07.05.2023	Herálec	4	pole s mokřinou po přípravě. Čerstvě zasetý hrách. Hnízda se nepovedlo dohledat.	P. Hulvová
07.05.2023	Heroltice	3	1 ad. sedí na hn. se 2 vej. na poli nedaleko neoseté mokřiny (hnízdo označeno), 1 ex. sbírá potravu u mokřiny, 1 ex. toká nad tímto polem a také nad zasetým polem S přes silnici.	M. Kyselica
07.05.2023	Zdislavice	10	v obilí, dvě čejky ještě sedí. Minimálně dvoje vyvedená mládčata.	P. Hulvová
08.05.2023	Jamné	1	Na poli kde zrovna probíhá setí brambor.	M. Kyselica
08.05.2023	Pavlov	1	Zvláčené pole S u rybníka.	M. Kyselica
08.05.2023	Pavlov	2		M. Kyselica
08.05.2023	Pavlov	2		M. Kyselica
08.05.2023	Pavlov	4	Oseté pole s mokřinou J od rybníka.	M. Kyselica
08.05.2023	Pístov	1	Přeletuje z pole (hnízdíště) V od kopce Větrník směrem k Vodárenským rybníkům.	M. Kyselica
08.05.2023	Rybné	2	Na zasetém poli.	M. Kyselica
08.05.2023	Sasov	2		M. Kyselica
08.05.2023	Věžnice	1	U mokřiny	M. Kyselica
08.05.2023	Věžnice	3	Přelet nízko nad lokalitou.	M. Kyselica
08.05.2023	Zdislavice	4	Hn. se 4 vej. – označené hnízdo č. 2	P. Hulvová
08.05.2023	Zdislavice	4	Hn. se 4 vej. – označeno	P. Hulvová
08.05.2023	Zdislavice	8	tři páry mají vyvedená mládčata, dvě čejky sedí na hnízdech	P. Hulvová
09.05.2023	Horní Cerekev	1	Na osetém poli.	M. Kyselica
09.05.2023	Hosov	2	polní mokřina: 1 pár vodí min. 2 ml.	V. Kodet, D. Kodetová
09.05.2023	Skřivánek	4	vynechaná polní mokřina na poli osetém hrachem: 1 ad. sedí na hn. se 4 vej.	V. Kodet, D. Kodetová
10.05.2023	Matějov	1		V. Kodet, D. Kodetová
10.05.2023	Nové Veselí	4		V. Kodet, D. Kodetová
11.05.2023	Nové Veselí	2	pole	V. Kodet, D. Kodetová

11.05.2023	Nové Veselí	min. 7		V. Kodet, D. Kodetová
11.05.2023	Šmolovy	1	Mrtvý ex. – na poli bez známek zranění	P. Hulvová
11.05.2023	Šmolovy	10		P. Hulvová
11.05.2023	Šmolovy	11		P. Hulvová
11.05.2023	Vysoké	1		V. Kodet, D. Kodetová
12.05.2023	Rybné	2	Tok, v jednu chvíli 1 vyháání kání.	M. Kyselica
12.05.2023	Věžnice	1	U mokřiny.	M. Kyselica
12.05.2023	Věžnice	2	U neupravené mokřiny v už delší dobu osetém poli + v přilehlém rozlehlém asi před 5 dny zasetém poli.	M. Kyselica
13.05.2023	Arnolec	2	1 ad. sedí na hnízdě v přeorané mokřině v zasetém poli (sedí cca 2.týdnem) + 1 ad. nedaleko.	M. Kyselica
13.05.2023	Dobronín	2	1 ad. sedí na hn. se 4 vej. v osetém poli (hnízdě označeno) + 1 ad. V oraništi zde označena 23.4. 2 hnízda, která byla při zemědělských pracích už asi vyvedena nebo předována.	M. Kyselica
13.05.2023	Dobronín	3	Zaseté pole, kde byla označena 23.4. 4 hnízda v oraništi, hnízda při zemědělských pracích vynechána a snad úspěšně vyvedena + v 1 hnízdě dnes nalezeno 1 vejce (asi nevylíhlé vejce z předchozí snůšky).	M. Kyselica
13.05.2023	Jersín		Viz https://birds.cz/avif/obsdetail.php?obs_id=12039290 .	M. Kyselica
13.05.2023	Jersín	5	Min. 1 ad. sedí na hnízdě v asi už osetém poli. Dnes na této lokalitě po více neúspěšných pokusech dohledána sedící čejka (pole je velmi rozlehlé a nepřehledné a hnízdících čejek tady bude asi víc). + 5-10 ad.	M. Kyselica
13.05.2023	Nové Veselí			M. Kyselica
13.05.2023	Nové Veselí			M. Kyselica
13.05.2023	Nové Veselí			M. Kyselica
13.05.2023	Nové Veselí			M. Kyselica
13.05.2023	Nové Veselí	7	pole i přes dohodu bylo předčasne připraveno. Hnízda zničena	P. Hulvová
13.05.2023	Škrdlovice			M. Kyselica
13.05.2023	Škrdlovice			M. Kyselica
13.05.2023	Škrdlovice	15	Nalezena a označena 3 hnízda se 3+3+4 vejci (všechna na už osetém poli) + pozorována pull. z minimálně 4 vyvedených hnízd (pull. většinou v mokřinách nebo na rozhraní pole a louky) + min. 8 ad.	M. Kyselica
13.05.2023	Škrdlovice	9	dohledána 3 hnízda – již náhradní se 4+3+3 vej. – označena, vyvedená mláďata ze 4 hnízd schovaná v mokřinách v poli, ochrana domluvena	P. Hulvová
13.05.2023	Újezd	4	obě pole vypadají jako čerstvě připravena, hnízda zničena	P. Hulvová
14.05.2023	Puklice	2	Na začátku sezóny zde byly čejky v počtu 5 ex., dnes na lokalitě 2 ex., 1 v jednu chvíli útočí na pochopa.	M. Kyselica
14.05.2023	Studénky	4		M. Kyselica
15.05.2023	Horní Cerekev	1	Zaseté pole.	M. Kyselica
18.05.2023	Horní Studenec	2		V. Kodet, D. Kodetová
19.05.2023	Arnolec	2	1 ad. sedí na hn. se 4 vejci v přeorané vysychající mokřině (sedí cca 3.týdnem) + 1 ad. nedaleko.	M. Kyselica
19.05.2023	Jersín			M. Kyselica
19.05.2023	Věžnice	2	1 ad. sedí na hn. se 4 vej. v mokřině mezi vyjetými kolejemi (hnízdě označeno) + 1 ad. nedaleko.	M. Kyselica

19.05.2023	Zhoř	2	Společně letí JV směrem na Nadějov.	M. Kyselica
20.05.2023	Pavlov		Viz https://birds.cz/avif/obsdetail.php?obs_id=12069596	M. Kyselica
20.05.2023	Pavlov	2	Pár, drží se hlavně v mokřině a blízkém okolí.	M. Kyselica
20.05.2023	Pavlov	2	Asi pár, 1 z čejek toká, druhá se drží u mokřiny.	M. Kyselica
20.05.2023	Pavlov	3	1 z čejek toká.	M. Kyselica
21.05.2023	Jamně	2	1 na poli s brambory, 1 na přilehlém zasetém poli, po chvíli obě odlétají směrem k Jamnému.	M. Kyselica
22.05.2023	Heroltice	1	Sedí na označeném hnízdě (značeno 7.5.) v poli s jařinou a několika mokřinami.	M. Kyselica
22.05.2023	Měšín	2	1 čejka občas toká.	M. Kyselica
27.05.2023	Pístov	1	V mokřině se 2 ml. (2.5. zde pozorován ad. vodící 3 pull. viz https://birds.cz/avif/obsdetail.php?obs_id=11985897)	M. Kyselica
27.05.2023	Pístov	2	Cca 4 týdny stará ml., drží se v mokřině ve sníženině pole, 2.5. zde pozorován ad. vodící 3 pull.	M. Kyselica
28.05.2023	Dobronín	1	F sedí na označeném hnízdě v poli s jařinou, sedí 3. týdnem + M nedaleko.	M. Kyselica
28.05.2023	Dobronín	3	1 ad. sedí na hnízdě na holém osetém poli + 2 ad.	M. Kyselica
28.05.2023	Miřátky	2		P. Hulvová
28.05.2023	Rybné	1	U mokřiny.	M. Kyselica
28.05.2023	Úhořilka	2		P. Hulvová
29.05.2023	Miřátky	2	v poli s kukuřicí, hnízdo nebylo nutné značit	P. Hulvová
29.05.2023	Miřátky	2		P. Hulvová
29.05.2023	Olešná	2	pole s mokřinou	V. Kodet, D. Kodetová
31.05.2023	Matějov	25		V. Kodet, D. Kodetová
31.05.2023	Škrdlovice	5		V. Kodet, D. Kodetová
04.06.2023	Úhořilka	2		P. Hulvová
06.06.2023	Hostákov	1		V. Kodet, D. Kodetová
06.06.2023	Hostákov	7	1 pár vodí 4 ml. + 1 ad.	V. Kodet, D. Kodetová
06.06.2023	Hvězdoňovice	1	zahání poštolku	V. Kodet, D. Kodetová
10.06.2023	Dobronín	3	Na lokalitě (pole s kukuřicí) přítomný ještě 1 varující pár + nad pole na chvíli přilétá 1 další ex.	M. Kyselica
12.06.2023	Bohdalov	1		V. Kodet, D. Kodetová
12.06.2023	Nové Veselí		více ad.	V. Kodet, D. Kodetová
13.06.2023	Lipina	5		V. Kodet, D. Kodetová
13.06.2023	Nové Veselí			V. Kodet, D. Kodetová
22.06.2023	Horní Cerekev	2		M. Kyselica
23.06.2023	Zhoř	1	Pole s kukuřicí.	M. Kyselica
25.06.2023	Měšín	4	Posečená louka 49.4037703N, 15.8565894E	M. Kyselica
28.06.2023	Horní Cerekev	14		M. Kyselica
28.06.2023	Lipina	2		V. Kodet, D. Kodetová
01.07.2023	Jersín	2		M. Kyselica
03.07.2023	Nadějov	1	posekané pole	M. Kyselica
03.07.2023	Rybné	21	louka	M. Kyselica
03.07.2023	Zhoř	2	pole s kukuřicí a několika ploškami bez plodiny po mokřinách	M. Kyselica
04.07.2023	Velký Beranov	2	Nedaleké menší hnojiště v poli	M. Kyselica
29.07.2023	Měšín	29	travnatá plocha u rybníků	M. Kyselica
29.07.2023	Střítež	3	posekané pole	M. Kyselica
12.08.2023	Pavlov	31	pole s vojtěškou V od rybníka	M. Kyselica

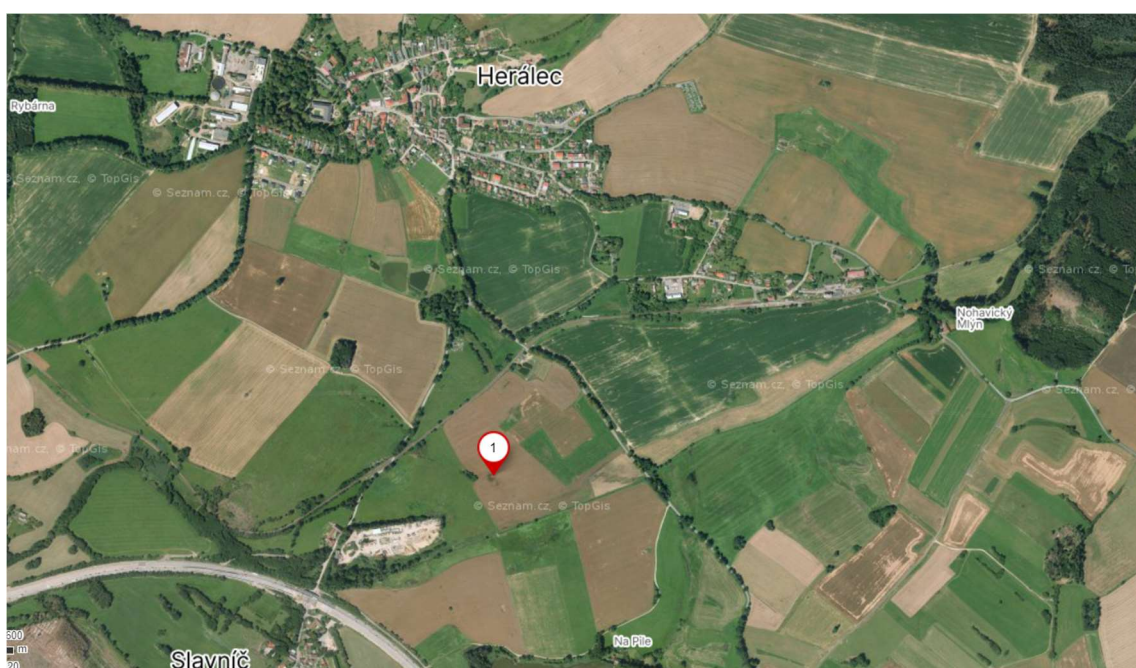
15.08.2023	Měšín	9		M. Kyselica
19.08.2023	Stránecká Zhoř	78	na mělčinách a bahnech rybníka	M. Kyselica
25.08.2023	Měšín	32	zvláčené pole J u rybníků	M. Kyselica
26.08.2023	Nové Veselí	22	pole s travní směsí a hnojištěm S od rybníka	M. Kyselica
26.08.2023	Otín	28		M. Kyselica
11.09.2023	Bezděkov	5		M. Kyselica
11.09.2023	Kochánov	4	přeletují JZ	M. Kyselica
11.09.2023	Nové Veselí	1	pole s travní směsí S od rybníka	M. Kyselica
11.09.2023	Stránecká Zhoř	1		M. Kyselica
17.09.2023	Stránecká Zhoř	53		M. Kyselica
24.09.2023	Otín	57	pole s jetelotravní směsí Z od pastviny	M. Kyselica

Přehled vybraných významnějších lokalit

A) Okres Havlíčkův Brod

1. k.ú. Herálec – Niva Nohavického potoka

Obr. 8: Poloha na mapě.

charakteristika: Pole před zasetím

Opakovaný pohyb dvou párů čejek, i přes zvýšené úsilí hnízda nedohledána, lokalita navazuje na mokřinu zařazenou v titulu Agro-envi pro čejku a jedná se o pravidelné hnízdiště.

Obr. 9: Opakované pokusy o dohledání hnízd byly neúspěšné.

2. k.ú. Zdislavice u Herálce – Lastibory

Obr. 10: Mapa lokality

Charakteristika: Pole před zasetím, při dalších kontrolách oseté jařinou

Počet: Dohledána postupně 3 hnízda a jedna vyvedená mláďata (číslo 1).

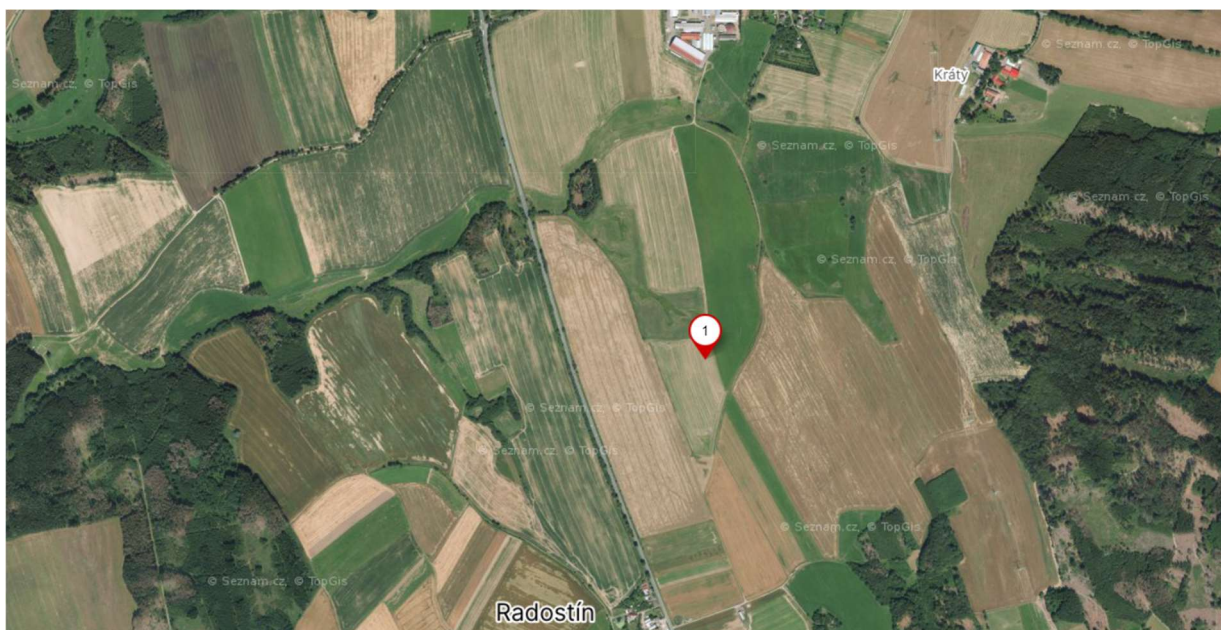
Ochrana: hnízda označena a domluvena ochrana

Obr. 11: Při poslední kontrole se značením hnízd pomáhaly děti z přírodovědného kroužku.

3. k.ú. Radostín u Havlíčkova Brodu – Na Dlouhých

Obr. 12: Poloha na mapě.

charakteristika: pole před osetím, pravidelné hnízdiště

počet: 1 hnízdo se čtyřmi mláďaty

ochrana: hnízdo označeno, místní zemědělec již s hnízdem počítal. Bylo označeno menším kulem

Obr. 13: Hnízdo s mláďaty, které již bylo označeno menším kulem, pravděpodobně si ho označil místní zemědělec sám.

4. k.ú. Šmolovy – Klášterský

Obr. 14: Poloha na mapě

charakteristika: holé pole před setbou kukuřice

počet: 3 hnízda se 4 vejci, dvoje vyvedená mláďata (bod 3 a 4), jedno uhynulé mládě (bod 5)

ochrana: hnízda označena a domluvena ochrana, těsně před přípravou půdy značeny lokality s mláďaty

Obr. 15: Hnízdo čejky chocholaté s nálezem.

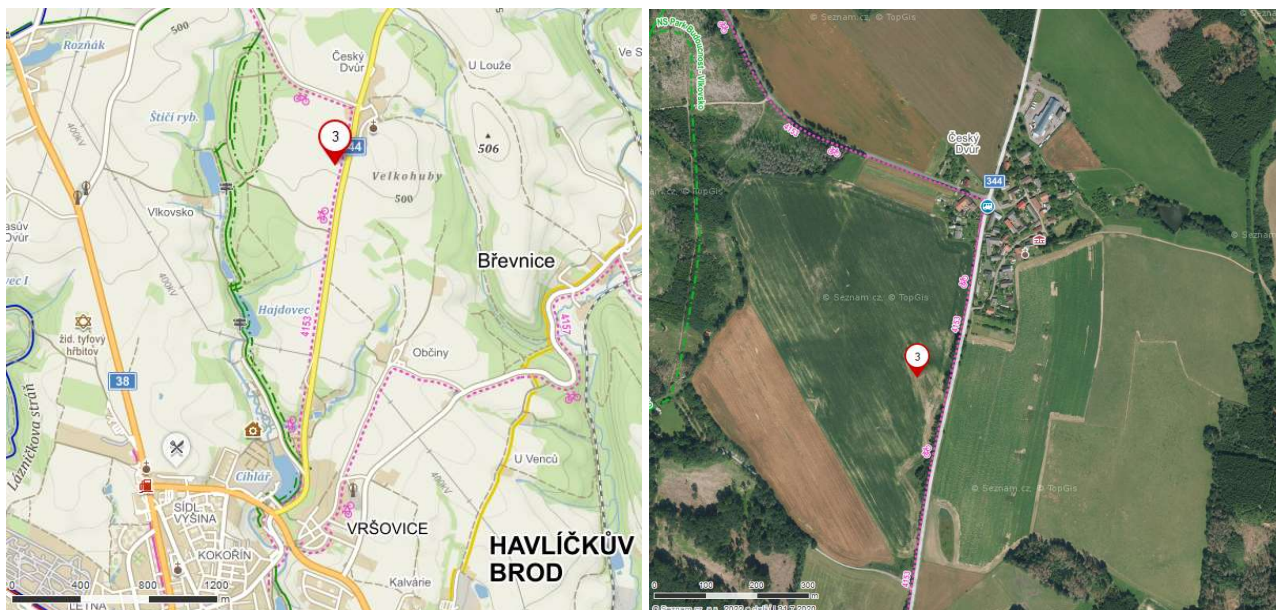

Obr. 16: Mláďata nalezená na poli těsně před osetím.

5. k.ú. Český Dvůr – U Vlkovska

Obr. 17: Poloha na mapě

charakteristika: zatravněné pole s mokřinami

počet: 2 ad., 1 hn. se 4 vejci v mokřině

ochrana: domluvena ochrana

6. k.ú. Petrovice

Charakteristika: pole oseté obilím

počet: 3 ad. + čerstvě vyvedená mláďata

ochrana: mláďata byla v době pozorování převáděna rodiči přes silnici na vedlejší pole s ozimem. Ochrana nebyla zajištěna.

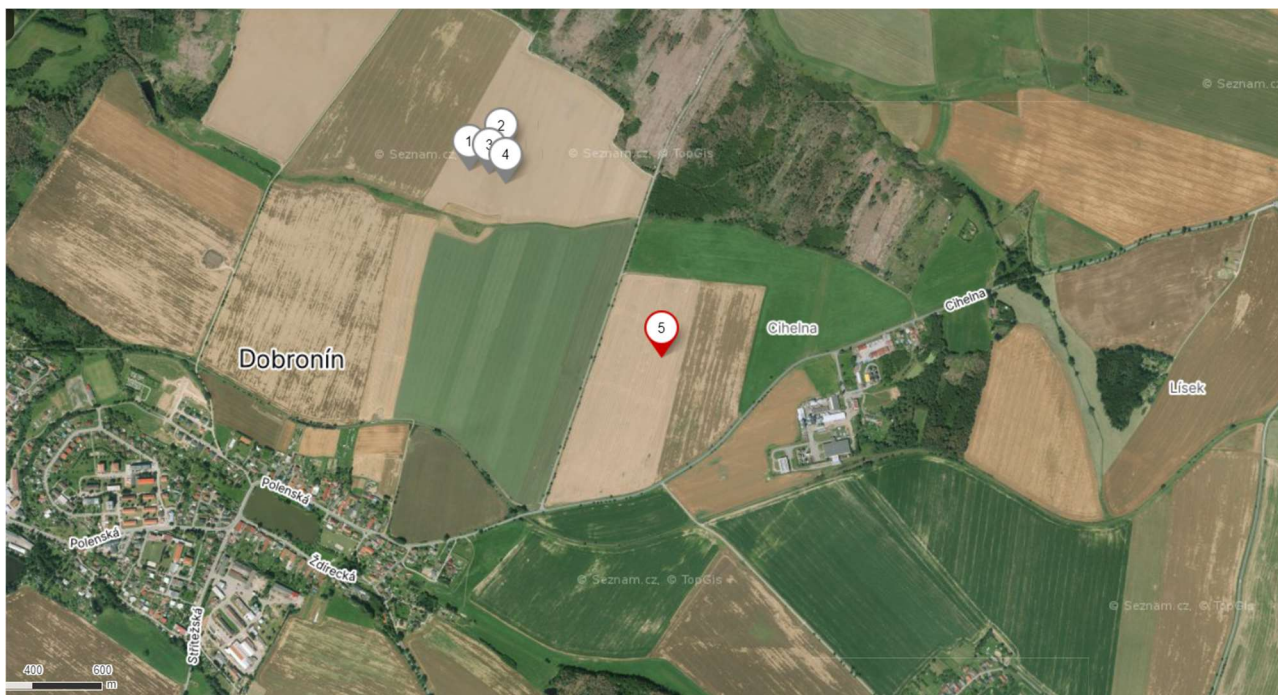
Obr. 18: Čejka převádějící mláďata přes silnici.

B) Okres Žďár nad Sázavou

7. k.ú. Dobronín – Pod Cihelnou

Obr. 19: Poloha na mapě

Charakteristika: pole oseté kukuřicí

počet: 2 ad., 5 hnízd se 4 vejci + 1 hnízd se dvěma vejci

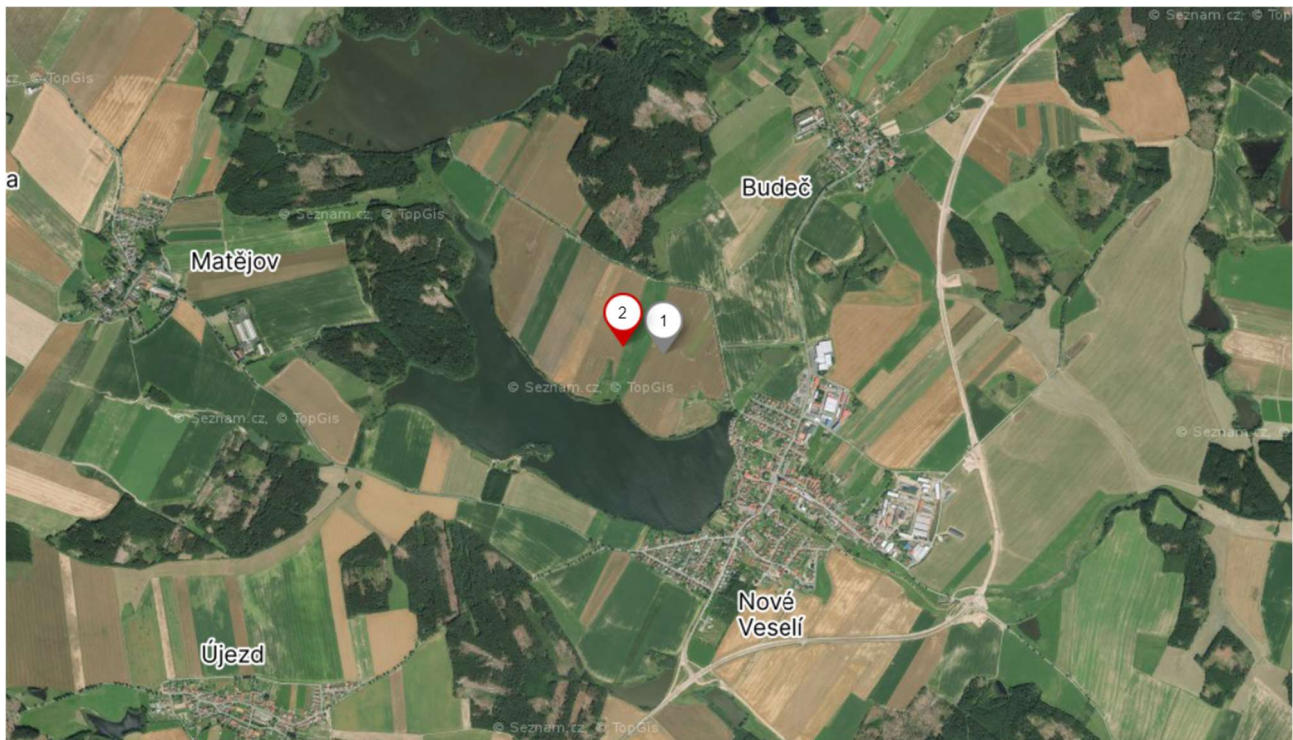
ochrana: hnízda označena a domluvena ochrana

Obr. 20: Hnízda čejky chocholaté.

8. k.ú. Nové Veselí – Přední Holetín

Obr. 21: Poloha na mapě

charakteristika: pole před osetím

počet: 4 ad., 2 hnízda se 4 vejci

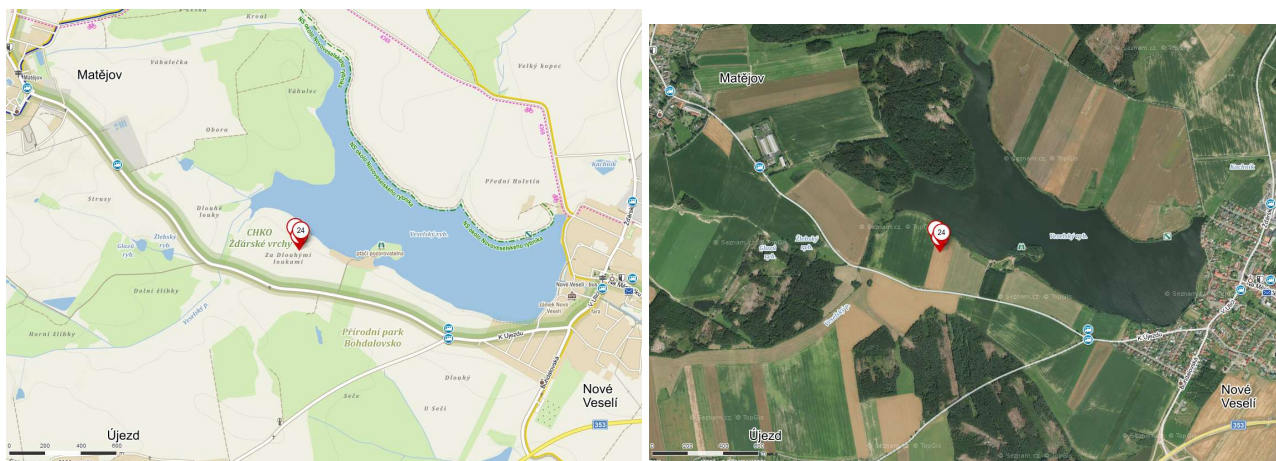
ochrana: hnízda označena a domluvena ochrana, při přípravě ale pravděpodobně došlo k úhynu mláďat, která již nebyla na hnízdě, ale držela se stále na poli. Zemědělec nás i přes výzvy neinformoval o plánované přípravě pole.

Obr. 22: Hnízda čejky chocholaté.

9. k.ú. Matějov – Za Dlouhými loukami

Obr. 23: Poloha na mapě a leteckém snímku.

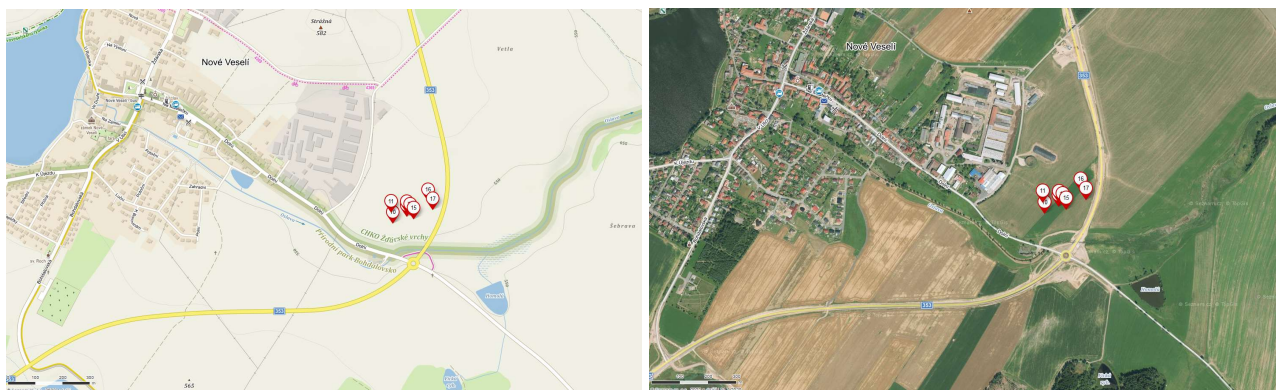
charakteristika: holé pole oseté jarním ječmenem

počet: 4 čejky

ochrana: První hnízda při jarních pracích zničena – i přes velké úsilí se nepovedlo je dohledat, druhé snůšky v jařině již nebyly dohledávány.

10. k.ú. Nové Veselí – Vetla

Obr. 24: Poloha na mapě a leteckém snímku.

charakteristika: holé pole před setím kukuřice

počet: min. 14 ad., pravděpodobně 7-8 hnízd

ochrana: Se zemědělcem bylo domluveno, že hnízda není nutné dohledávat. Příprava půdy prý bude probíhat až po vyhníždění, kdy předem proběhne kontrola z naší strany, jestli se na poli nevyskytují kuřátka. Bohužel domluva v tomto případě selhala a zemědělec nechal připravit pole den před naší návštěvou. Čejky byly stále na lokalitě přítomné a je velmi pravděpodobné, že o svá hnízda přišly.

11. k.ú. Škrdlovice – K Zimolejtům

Obr. 25: Poloha na mapě

charakteristika: holé pole před setbou kukuřice

počet: 4 hnízda + dvoje vyvedená mláďata

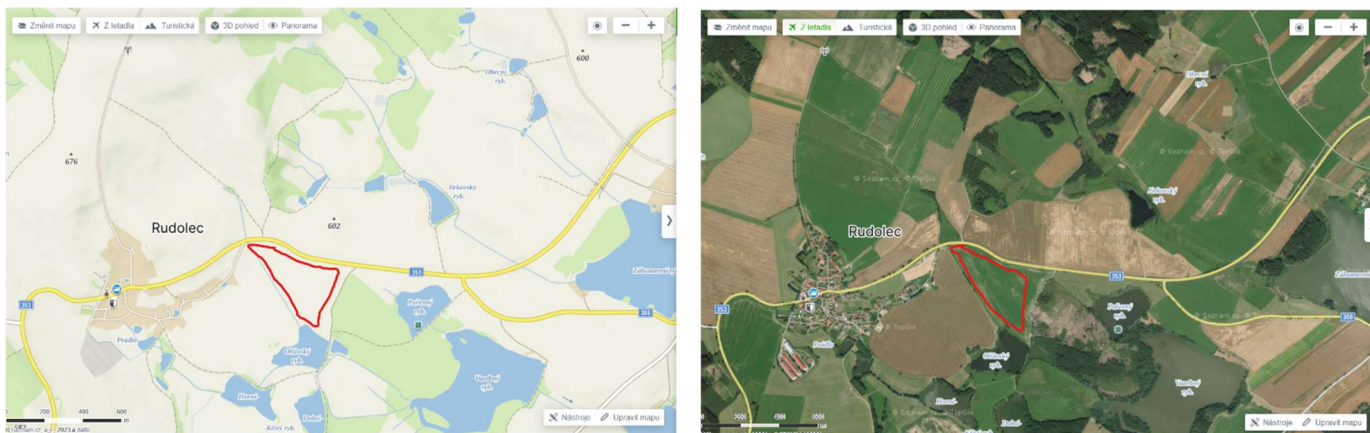
ochrana: hnízda i výskyty mláďat označeny a domluvena ochrana

Obr. 26: Hnízda čejky chocholaté

12. k.ú. Rudolec – U Olšinského rybníka

Obr. 27: Vymezení lokality na mapě a leteckém snímku

Charakteristika: zvláčené pole ze Z strany a u Olšinského rybníka navazující na pruh louky, na jiném blízkém poli Z u louky menší mokřina.

Počet: 2 ad. (1 ad. tok, odhánění vrány)

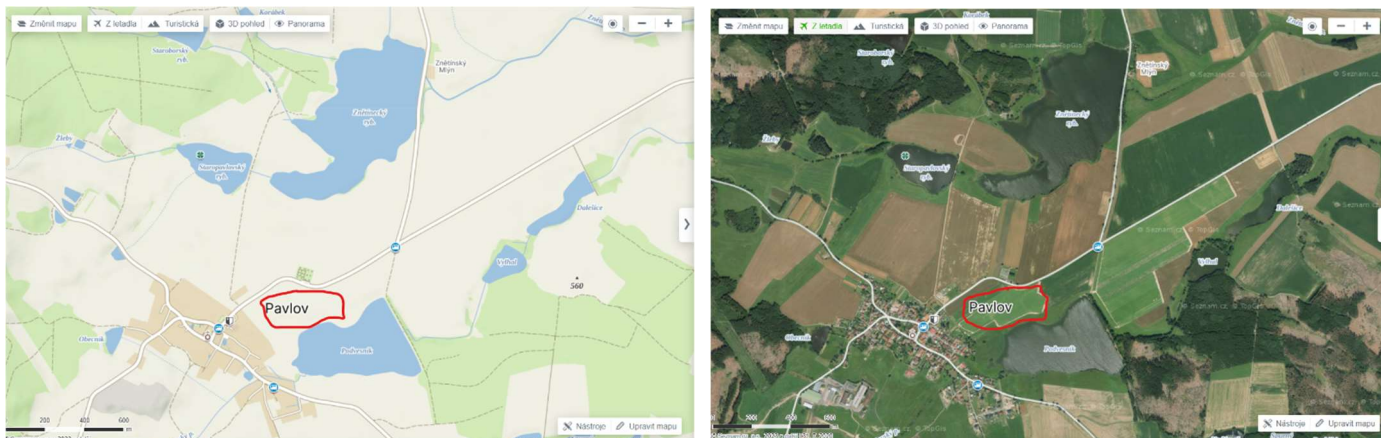
Ochrana: čejky na této lokalitě zjištěny pouze dříve zjara, při pozdějších kontrolách již na lokalitě nepřítomny, i přesto, že do té doby ještě neproběhla žádná úprava pole

Obr. 28: Foto lokality

13. k.ú. Pavlov – U rybníka Podvesník

Obr. 29: Vymezení lokality na mapě a na leteckém snímku

Charakteristika: zorané pole navazující na pruh louky u rybníka

Počet: 3 ad. + na lokalitě 1 pár kulíků říčních hloubící hnízdní kotlinku

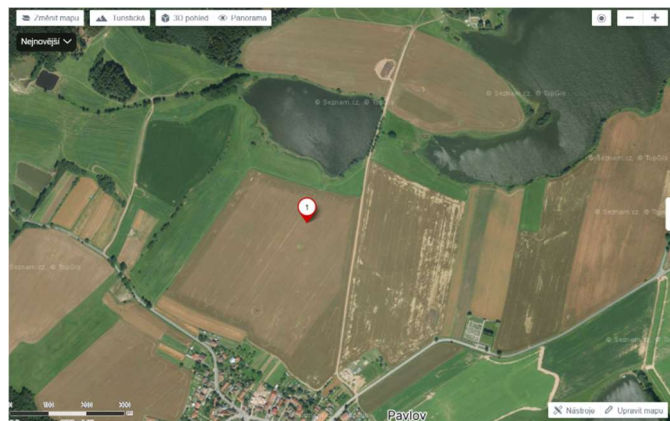
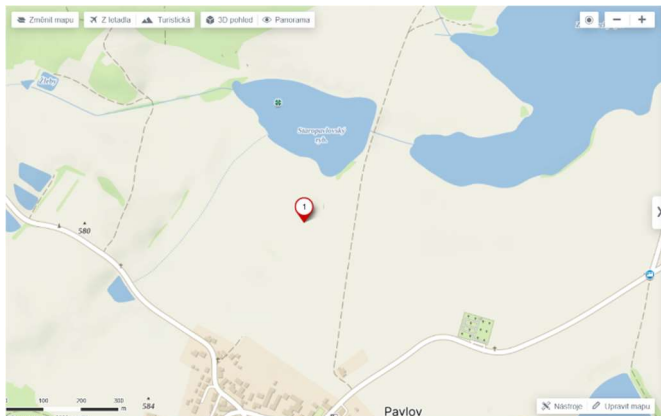
Ochrana: čejky na lokalitě pozorovány několikrát, ale většinou v počtu 1 ex. bez náznaku hnízdního chování, až po úpravě pole 20. 5. zde pozorování 3 ad. (z toho 1 ad. tok), u kulíků se ochrana před úpravou pole nepodařila zajistit.

Obr. 30: Foto lokality

14. k.ú. Pavlov – V Hlavách

Obr. 31: Poloha hnízda kulíků říčních na mapě a leteckém snímku

Charakteristika: pole s jarní obilovinou a několika neosetými mokřinami, některé mokřiny přeorané, některé zarůstající, u Staropavlovského rybníka pole navazuje na menší louku

Počet: 2ad (1ad tok) + na lokalitě 1 pár kulíků říčních- 1 hnízdo se 4 vejci

Ochrana: hnízdo kulíků pouze zkontrolováno a vzhledem k charakteru polohy hnízda (ve větší neupravené mokřině v poli s jařinou) ochrana označením hnízda nemusela být zajišťována

Obr. 32: Foto lokality – pole s mokřinami.

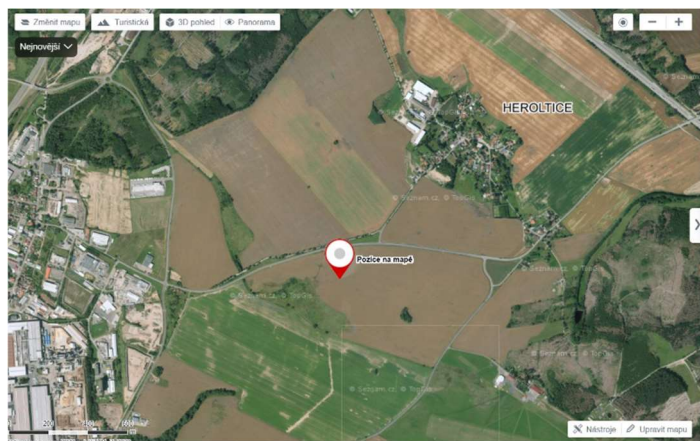
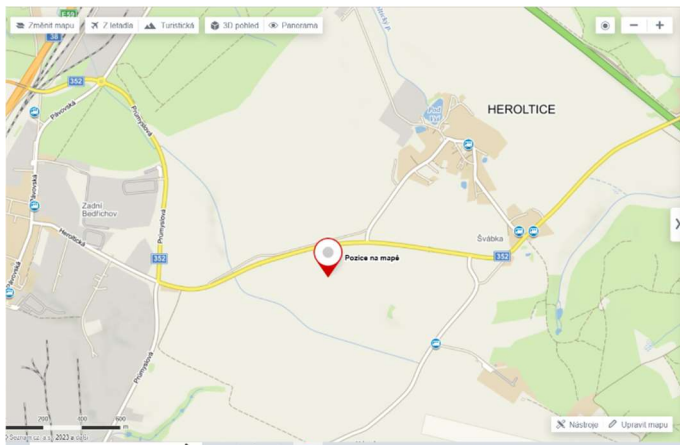
Obr. 33: Hnízdo kulíka říčního.

C) Okres Jihlava

15. k.ú. Heroltice – Na Hranicích

Obr. 34: Poloha hnízda na mapě a na leteckém snímku

Charakteristika: holé oseté pole jarní obilovinou se dvěma většími mokřinami navazující na zarůstající travnatou plochu se stokou, hnízdo se nacházelo na poli nedaleko jedné z mokřin.

Počet: 2 ad., 1 hnízdo se 2 vejci

Ochrana: hnízdo označeno a domluvena ochrana

Obr. 35: Foto lokality

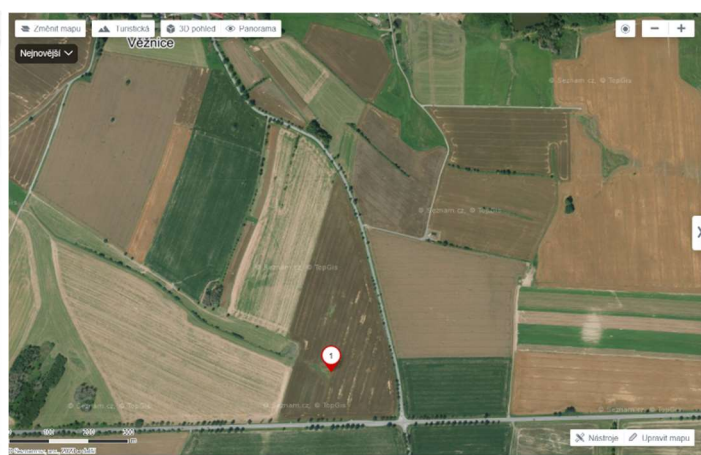
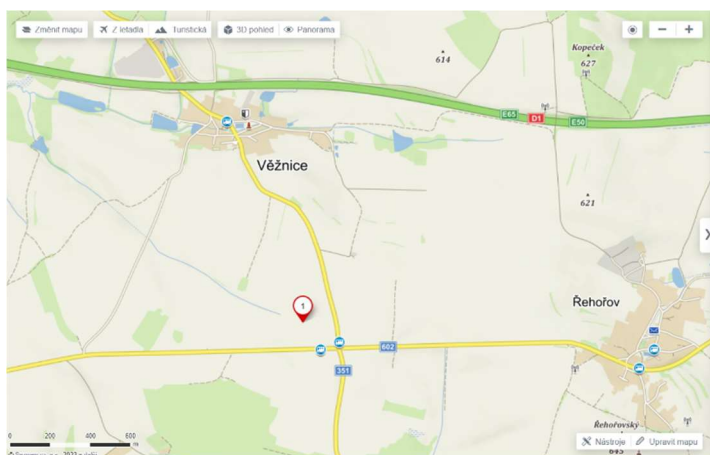

Obr. 36: Hnízdo čejky chocholaté (detail hnízda a označené hnízdo).

16. k.ú. Věžnice – Na Ostrovech

Obr. 37: Poloha hnízda na mapě a na leteckém snímku

Charakteristika: pole s ředkví a mokřinou ve sníženině (u pramene potůčku), mokřina navazuje na louku, hnízdo se nacházelo na poli na okraji mokřiny

Počet: 2 ad., 1 hnízdo se 4 vejci + na lokalitě u mokřiny 1 varující pár kulíků říčních

Ochrana: hnízdo označeno a domluvena ochrana

Obr. 38: Foto lokality

Obr. 39: Hnízdo čejky chocholaté (detail hnízda a bližší pohled na místo umístění hnízda).

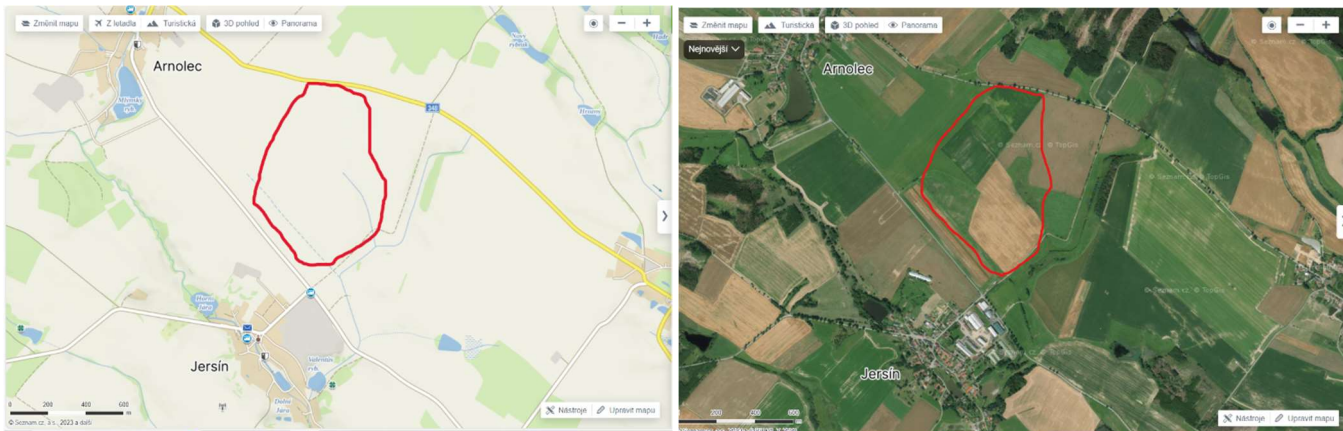

Obr. 40: Kulík říční a hnízdo skřivana polního na lokalitě v blízkosti mokřiny.

17. k.ú. Jersín – Za Rybníčky

Obr. 41: Vymezení lokality na mapě a na leteckém snímku

Charakteristika: několik na sebe navazujících půdních bloků (při první kontrole oraniště a zvláčená pole, při dalších kontrolách se stav polí mění) s mokřinou u pramene potůčku, na 1 místě pole navazují na louku, zajímavostí bylo mj. zjištění slučky malé na lokalitě u mokřiny při jedné z kontrol (30.4.).

Počet: 10 ad., podobný počet ad. při všech kontrolách, více ad. tok, min. 1 ad. sedící na hnízdě

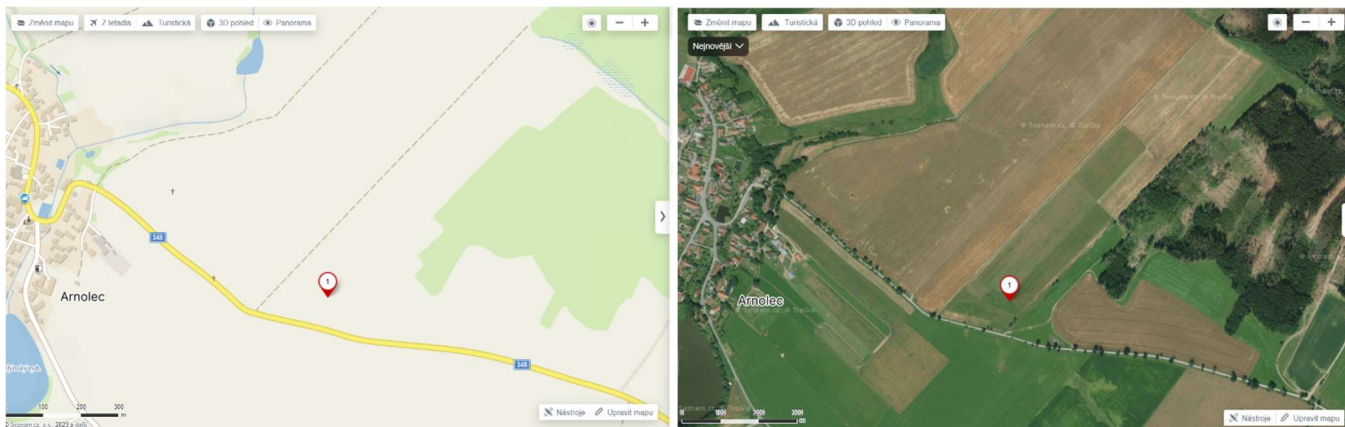
Ochrana: i přes velké úsilí (6 kontrol) se na lokalitě žádná hnízda dohledat nepodařilo (pole velmi rozlehlá a nepřehledná), dohledán 1 ad. sedící na hnízdě na již osetém poli a samotné hnízdo již nebylo dohledáváno.

Obr. 42: Foto lokality a varující čejka na lokalitě

18. k.ú. Arnolec – Pod Kopcovitým

Obr. 43: Poloha hnízda na mapě a leteckém snímku

Charakteristika: oseté pole s menší přeoranou mokřinou vedle místy podmočené louky, ihned pod silnicí se nacházelo významnější hnízdíště čejek (č.14)

Počet: 2ad, 1 hnízdo se 4 vejci+ na lokalitě 1 pár kulíků říčních

Ochrana: hnízdo zkontrolováno, vzhledem k místu umístění hnízda (přeoraná mokřina v již osetém poli) ochrana označením hnízda nemusela být zajišťována

Obr. 44: Foto lokality

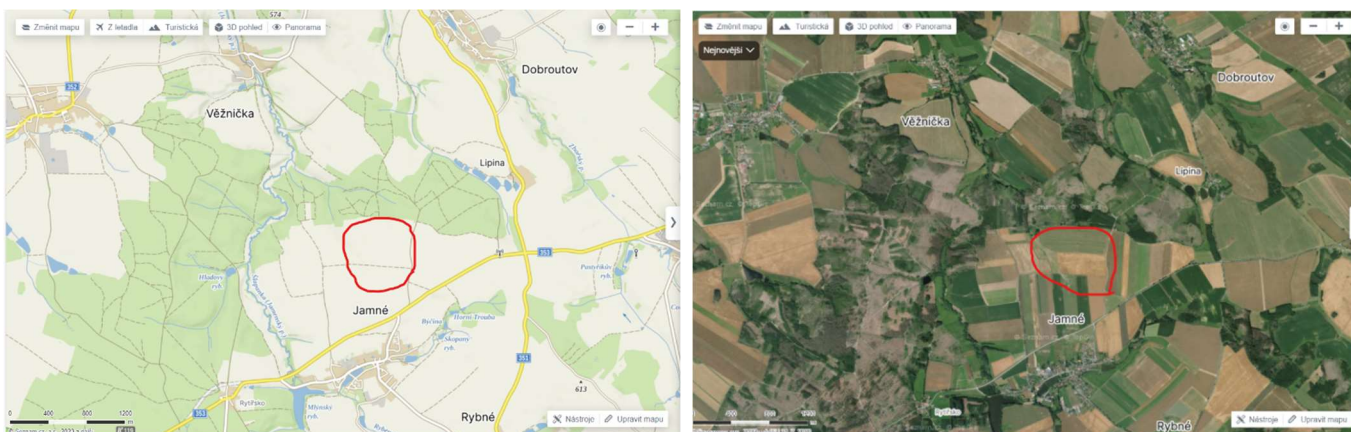

Obr. 45: Čejka sedící na hnízdě a detail hnízda.

19. k.ú. Jamné – Kamenitá

Obr. 46: Vymezení lokality na mapě a na leteckém snímku

Charakteristika: zvláčené pole, později zaseté brambory, pole bez mokřin, z jedné strany navazuje na místy podmáčenou louku

Počet: 7 ad. (1.4., a více ex. toká), při následných kontrolách se počet ad. na lokalitě snižuje a nakonec na lokalitě pravděpodobně hnízdí pouze 1 pár (pozorováno hloubení hnízdních kotlinek) + na lokalitě 1 pár kulíků říčních.

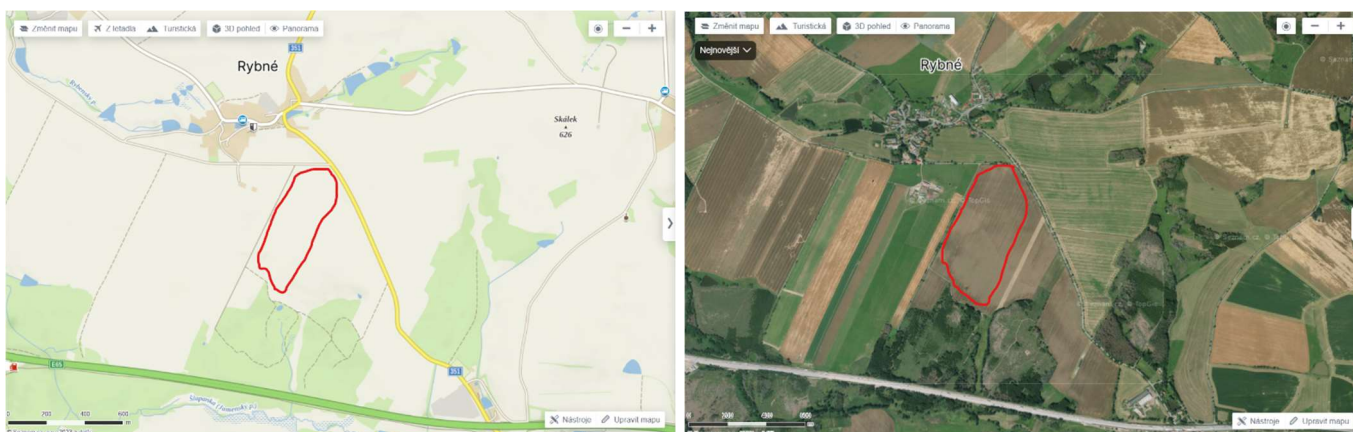
Ochrana: i přes více kontrol se zde žádná hnízda dohledat nepodařilo

Obr. 47: pár kulíků říčních na lokalitě

20. k.ú. Rybné – Vadidla

Obr. 48: Vymezení lokality na mapě a leteckém snímku

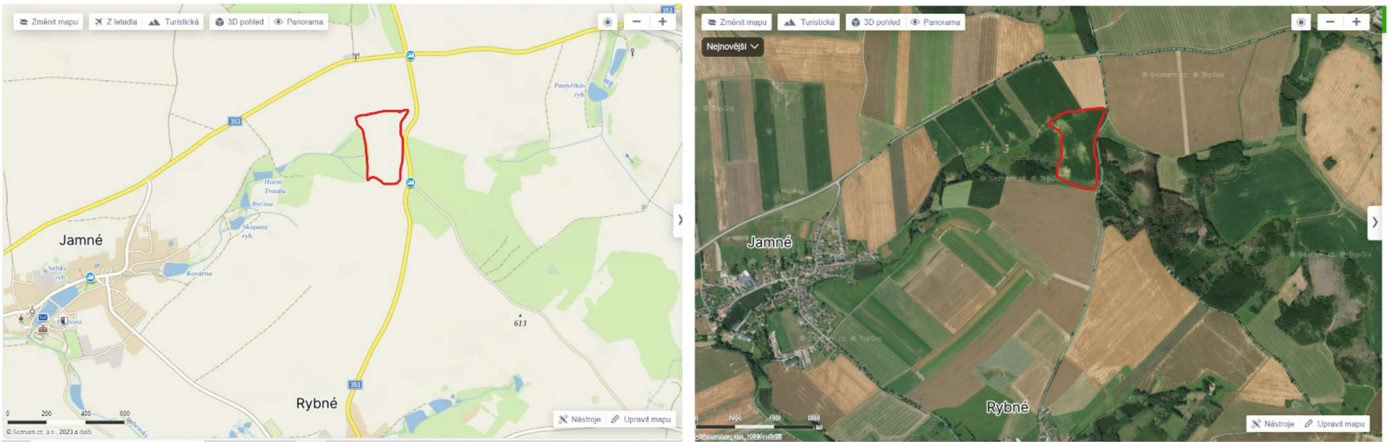
Charakteristika: nejprve zvláčené, později oseté pole s menší mokřinou v J části

Počet: 3 ad., 1 ad. tok

Ochrana: provedeno více kontrol, ale případná hnízda se na zvláčeném poli dohledat nepodařilo, 1 pár čejek se na poli držel i chvíli po zasetí, ale už pravděpodobně nezahnízdil

21. k.ú. Rybné – Zděrák

Obr. 49: Vymezení lokality na mapě a leteckém snímku

Charakteristika: oseté pole se dvěma většími přeoranými mokřinami

Počet: 1 ad. + na lokalitě 1 pářící se pár kulíků říčních

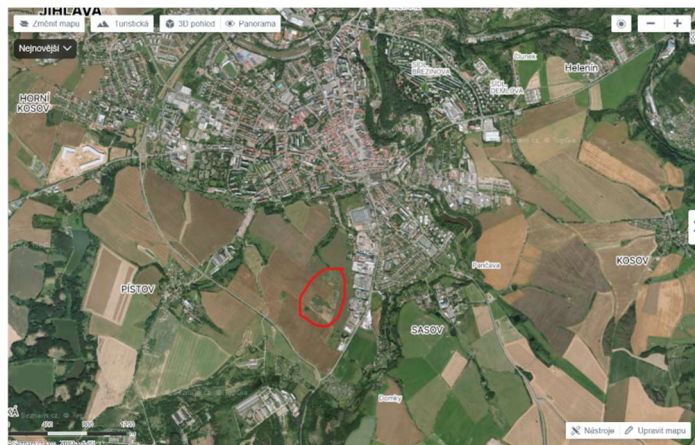
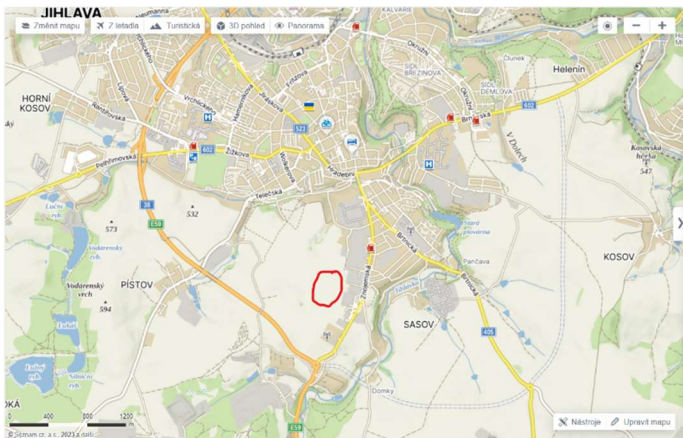
Ochrana: čejky na této lokalitě nehnízdily, pouze sem občas zalétaly k mokřinám za potravou, u kulíků vzhledem k charakteru lokality (již oseté pole s mokřinami) hnízdo nebylo dohledáváno

Obr. 50: Foto lokality

22. k.ú. Sasov u Jihlavy – Větrník

Obr. 51: vymezení lokality na mapě a leteckém snímku

Charakteristika: oseté pole s více mokřinami (některé mokřiny přeorané, některé zarůstající)

Počet: 2 ad.

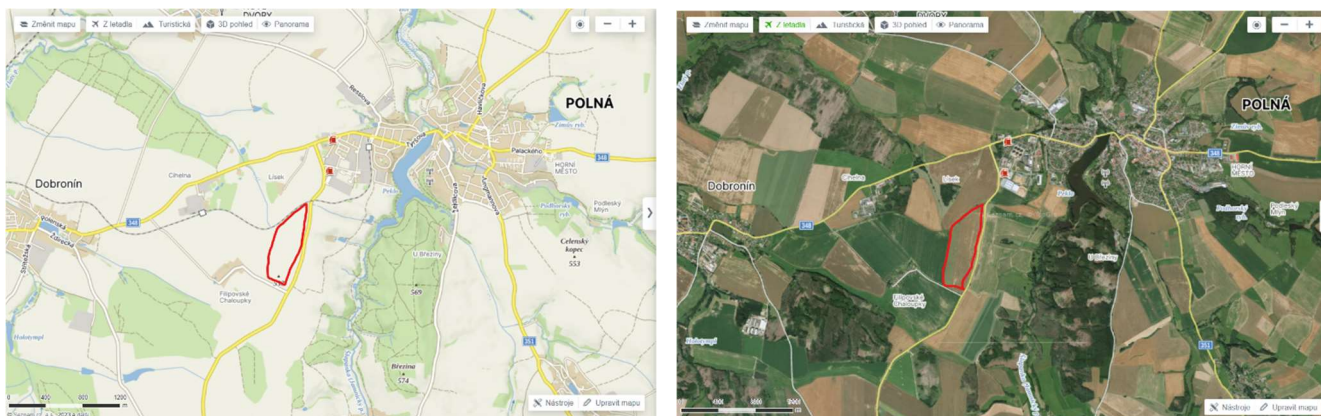
Ochrana: případná hnízda vzhledem k charakteru lokality nebyla dohledávána

Obr. 52: Foto lokality

23. k.ú. Polná – U Lísku

Obr. 53: Vymezení lokality na mapě a leteckém snímku

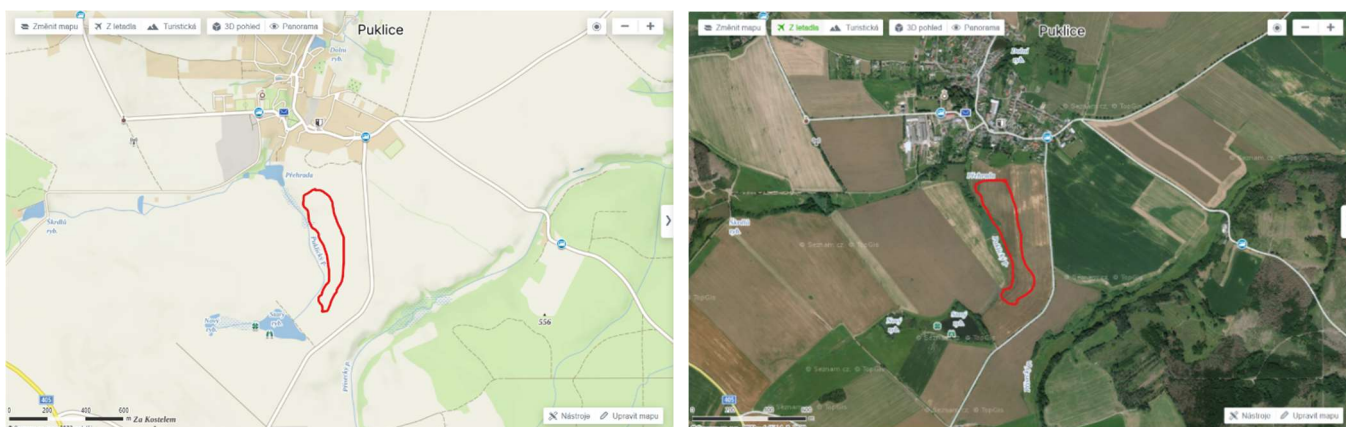
Charakteristika: zorané pole s mokřinou ve sníženině ve V části pole

Počet: 3 ad. (2 ad. tok, 1 ad. hloubení hnízdních kotlinek)

Ochrana: hnízda se před úpravou pole nepodařilo dohledat, následně po osetí pole již čejky lokalitu opustily

24. k.ú. Puklice – U Puklického potoka

Obr. 54: Vymezení lokality na mapě a leteckém snímku

Charakteristika: několik půdních bloků (zorané a zvláčené pole) u Puklického potoka, v blízkosti potoka s mokřinami, podél potoka pruh místy podmáčené louky, na jednom místě s větší rákosinou

Počet: 5 ad. (25.3., 2 ad. tok), 2 ad. (14.5., 1 ad. vyhánění motáka pochopa)

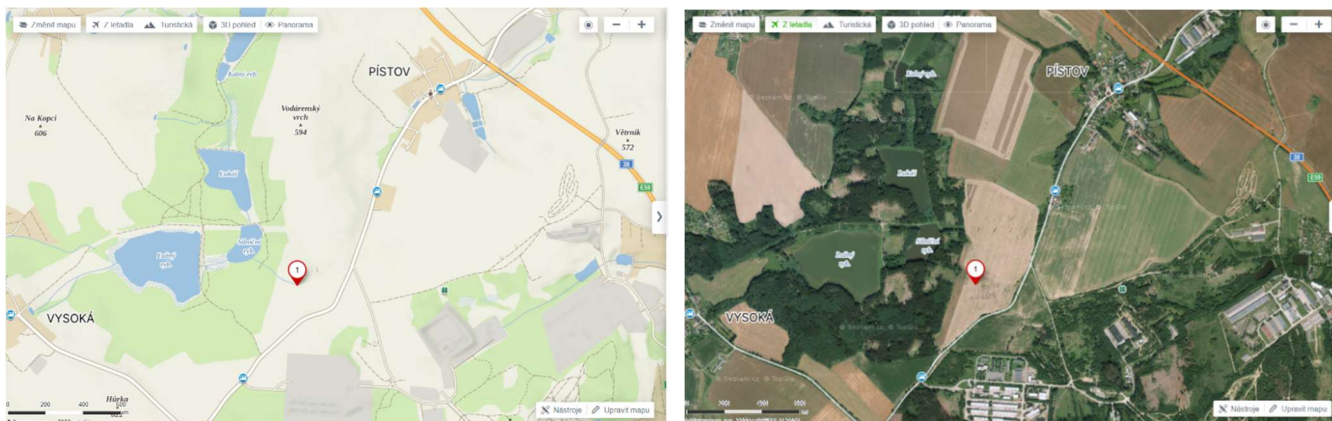
Ochrana: provedeny pouze 2 zběžné kontroly, ochrana nezajišťována

Obr. 55: Foto lokality

25. k.ú. Pístov u Jihavy – Tábor

Obr. 56: poloha výskytu čejek na mapě a leteckém snímku

Charakteristika: pole s ozimou obilovinou, ve sníženině u pramene potůčků větší mokřina

Počet: 2 ad., 3 pull.

Ochrana: ochrana vzhledem k charakteru lokality nemusela být zajišťována, nejdříve (29. 4.) nalezena čejka sedící na hnězdě v mokřině, při další kontrole již 1 ad. vodí 3 pull. v mokřině, lokalita ještě poté kontrolována několikrát a mláďata se vždy držela v mokřině.

Obr. 57: Foto lokality 29. 4. (vlevo) a 27. 5. (vpravo).

Obr. 58: čejka chocholátá s mláďaty v mokřině.

3. Zhodnocení přínosu projektu

Přímá ochrana hnízd čejky chocholaté je v současné době jednou z mála možností, jak tento druh v zemědělské krajině podpořit.

Projekt byl zaměřen na kontrolu známých a dohledávání nových hnízdišť. Významným přínosem bylo nalezení několika nových hnízdních lokalit, které budou v následujících letech zařazeny mezi pravidelně kontrolované. Hlavním cílem projektu bylo dohledávání a značení konkrétních hnízd, kde byla domlouvána jejich ochrana s hospodařícími zemědělci. Hlavním přínosem bylo zvýšení procenta úspěšnosti hnízdění.

Značné terénní úsilí přispělo k přímé ochraně řady hnízd čejky chocholaté v Kraji Vysočina. Je zřejmé, že tento typ ochrany není možné praktikovat s velkými úspěchy celorepublikově. Pokud jeden rok na určitém území v úsilí polevíme, tak může dojít k opětovnému významnému propadu lokálních populací. I samotný Kraj Vysočina představuje rozsáhlou oblast, proto se nepovedlo během projektu dohledat všechna hnízdiště. Uvítáme proto zapojení dalších zájemců, kteří by pomohli s ochranou hnízd čejky chocholaté na Vysočině.

V současné době, kdy jsou zemědělské práce určovány především dotacemi, je nutné zaměřit se na prosazení strategií, které by chránily čejky celoplošně. Velký potenciál ke zlepšení současné situace bude nově zavedená povinnost nechat část orné půdy na rozmanité krajinné prvky, mezi které jsou zařazeny i mokřady. Polní mokřiny však musejí být alespoň občas přeorány, aby nedocházelo k jejich nežádoucímu zarůstání.

Na trvalých travních porostech je však z hlediska ochrany polních ptáků hnízdících na zemi nutné nadále usilovat o následující:

1. Neprovádět vláčení (bránování) nebo smykování luk a pastvin po 31. 3., což by bylo prospěšné nejen pro čejky chocholaté, ale i skřivany polní, koroptve polní, lindušky luční, mláďata zajíců a další. Pokud je uvedený zásah nezbytně nutný, z hlediska kvality porostu, tak jej neprovádět celoplošně, ale vynechat alespoň čtvrtinu plochy a vždy zejména podmáčená místa s jejich okolím či bezprostřední okolí rybníků, vodních toků a jiných mokřadů.

2. Důležité je alespoň občasné přeorání, přepasení či vysečení polních a lučních mokřin, zejména v podzimním období, aby byly plochy na jaro pokud možno bez vegetace nebo s co nejnižším porostem.

4. Poděkování

Děkujeme všem zemědělcům, kteří s námi spolupracovali na ochraně hnízd na pozemcích, které obhospodařují. Děkujeme ČSOP a oběma hlavním donátorům MŽP a LČR za poskytnutí financí na realizaci projektu. Dále děkujeme dětem z přírodovědného kroužku jmenovitě Vojtěchovi Popíkovi a Zuzaně Hulvové za nadšení a odhodlání při hledání hnízd.

